

Πάντα ν' ἀνθῇ 'ς τὴν ὄψιν σου τῆς ἀρετῆς ἡ χάρις
καὶ νὰ 'σαι τῶν γονέων σου ἐλπίδα καὶ καμάρι
ΙΤυπάλδ. ἐνθ' ἀν. 'Η λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. κοιν. 'Εν τῇ
δημῳδῇ ποιήσῃ ἐνίοτε οἱ δυσέρωτες παραβάλλουν τὰ
ἴδια ἐρωτικά πάθη πρὸς τὰ τῶν ἡρώων τοῦ Κρητικοῦ
ἔπους 'Ερωτοκρίτου καὶ 'Αρετῆς ἢ ἄλλως 'Αρετούσας:
'Ασμ.

Τὰ πάθη τοῦ Ρωτόκριτου ἔπαθα 'γὼ γιὰ σένα
κ' ἐὼν δὲν εἶσαι ἡ 'Αρετὴ νὰ σὲ πονῇ γιὰ μένα
(Λαογρ. 1, 26).

Πβ. 'Αρετοῦσα.

ἀρετός ἐπίθ. ἀμάρτ. Θηλ. ἀρετὴ Α.Ρουμελ. (Στενή-
μαχ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀρετῇ.

'Αγαθός, καλός: Φρ. 'Αρετῆς ψυχῆς ἀνθρώπου.

'Αρετοῦσα ἡ, πολλαχ.

'Ον. κύριον ἐκ τοῦ ὄν. 'Αρετὴ καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -οῦσα. Πβ. ΣΞανθοῦδ. ἐν 'Ερωτοκρ. 509.

'Η ἡρώϊς τοῦ Κρητικοῦ ἔπους 'Ερωτόκριτος θεωρου-
μένη ὡς ἰδεώδης τύπος κάλλους καὶ ἐρωτικῆς πίστεως
ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ ἀγαπητικός της 'Ερωτόκριτος. Τὸ ὄν.
συνήθως ἀκούεται ἐν τῇ δημοτικῇ ποιήσῃ, ἐν ᾗ οἱ ἀτυ-
χοῦντες εἰς τὸν ἔρωτα παραβάλλουν τὰ ἴδια πάθη πρὸς τὰ
τοῦ 'Ερωτοκρίτου καὶ τῆς 'Αρετούσας: Παροιμ.

Καὶ ποῦθεν ποῦ Ρωτόκριτος καὶ ποῦθεν ποῦ 'Αρετοῦσα!
(πρὸς τὸν ἐκθειάζοντα τὴν ἀνύπαρκτον ὠραιότητα ἢ εὐ-
φυΐαν νέου ἢ νέας) Κεφαλλ.

Τὰ 'μαθες, 'Αρετοῦσα μου, τὰ θλιβερὰ μαντὰ;
(λέγεται συνήθως παιγνιδῶς ὡς προεξαγγελία ἀπροόπτου
τινὸς ἐναντιώματος τὸ ὁποῖον ἐπικεῖται νὰ συμβῇ εἰς τὸν
ἀκούοντα) Λαογρ. 1, 22. || 'Ασμ.

Ξένος γιὰ σένα κ' ἔρημος 'ς τὸν κόσμον ἐγυρνοῦσα,
καθὼς δ' 'Ερωτόκριτος διὰ τὴν 'Αρετοῦσα
(Λαογρ. 1 (1909) 23).

Τὰ πάθη μου δὲ δά 'παθε μὴδὲ ἡ 'Αρετοῦσα
ποῦ 'γάπα τὸ Ρωτόκριτο καὶ τὴν ἐτυραννοῦσα
Θήρ.

Τὰ πάθη μου δὲ δά 'παθε μὴδὲ ἡ-ῖ- 'Αρετοῦσα,
ὅδε τὴν εἶχα 'ς τὴν φ'λακὴ καὶ τὴν ἐτυραννοῦσα
Κρήτ.

'Ας ἔχω τὴν ὑπομονὴν ὥσάν τὴν 'Αρετοῦσα
π' ἀγάπα τὸ Ρωτόκριτο καὶ τὴν ἐτυραννοῦσα
'Αθῆν. 'Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Σπηλαῖα τῆς 'Αρε-
τούσας 'Αθῆν. Πειρ. Φυλακὴ τῆς 'Αρετούσας 'Αθῆν. Παλάτι
τῆς 'Αρετούσας Κυκλ.

ἀρετοχάρης ἐπίθ. Κῶς.

'Εκ τῶν οὐσ. ἀρετῇ καὶ χάρι.

'Ο κατ' ἐπίφασιν κεκτημένος τὰς χάριτας τῆς ἀρετῆς,
ὁ φαινομενικῶς ἐνάρετος.

ἀρέττα ἡ, Κάρπ. — Λεξ. 'Ηπίτ. ΑΠαλάσκ. 'Ονοματο-
λόγ.

'Ισως ἐκ τοῦ Ἰταλ. *aletta* = πτερύγιον τῶν πτηνῶν
καὶ τῶν ἰχθύων.

Μέρος τοῦ πλοίου παρὰ τὸ ποδόστημα ἐπὶ τῆς ὀπισθίας
ὀψευς τοῦ ὁποίου ἐφαρμόζονται τὰ πρόσθια ἄκρα τῶν
δικράνων. Τῆς ἀρέττας ἢ τε πρόσθια καὶ ἡ ὀπισθία ἐπι-
φάνεια εἶναι κάθετοι ἐπὶ τῆς τρόπιδος καὶ πλάγιοι ὡς πρὸς
τὸ διάμηκες ἐπίπεδον τοῦ πλοίου.

ἀρξοῦβαλος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

'Αγνώστου ἐτύμου.

Χονδρός, ἀγροῖκος εἰς τοὺς τρόπους τῆς συμπεριφορᾶς.
Πβ. ἀρκοτσόβαλος.

ἀρξουχάλιν τό, Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀρξουχάλι Λέσβ. ἀρ-
ξουχάλ' Θράκ. ('Αδριανούπ.) Λέσβ. ἀρξουχάλ' Πόντ. (Σάντ.
Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀρξουχάλι 'Ηπ. — ΧΧρηστοβασ. Χρόν.
σκληβ. 125 ἀρξουχάλι 'Ηπ. Κρήτ. Πελοπ. ἀρξουχάλ'
Θράκ. (Σαρεκκλ.) ἀρξουχάλι Κρήτ. ἀρξουχάλ' Προπ.
(Κύζ.) ἀρξουχάλιν Κύπρ. ἀρξουχάλι Μεγίστ. ἀρξουχάλιν
Κύπρ. ἀρξουχάλι Κρήτ. Νάξ. ('Απύρανθ.) χαρξουχάλ'
Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) χαρξουχάλι Πελοπ. (Καλάβρυτ.)
ἀρξουχάλι Νάξ. ('Απύρανθ.) 'αρξουχάλι Νάξ. ('Απύρανθ.)
'αρξουχάλι Κρήτ. 'αρξουχάλ' 'Ιμβρ.

'Εκ τοῦ Τουρκ. *arzuhal*, παρ' ὃ καὶ *arzihal*.

1) 'Εγγραφὸς αἰτησις ἀπευθυνομένη συνήθως πρὸς
ἀνωτέρας πολιτικὰς ἢ στρατιωτικὰς ἀρχάς, ἀναφορὰ ἐνθ'
ἀν.: 'Ηκαμε του 'κεινος έναν ἀρξουχάλι καὶ θὰ δῇ εἶδα θὰ
πάθῃ! Κρήτ. || 'Ασμ.

Σημέρουσι, ὦ μανὲρ ἀνγὴ, νὰ ρίξουν ἀρξουχάλι,
νὰ δοῦμι τί θινὰ γινῇ τὸ ἰδικό μας χάλι

Λέσβ.

Κ' ἕνας παππᾶς Πισκοπιανὸς ἤρριξεν ἀρξουχάλι
νὰ πιάσῃ δὲ Γαριφαλᾶ τ' ὁμορφο βαλληκάρι

'Απύρανθ.

Τρεῖς καλογέροι κάθοντα καὶ κάνουν ἀρξουχάλι,
'ς τὴ Μοσκοβίᾳ τὸ δέδουνε μέσ' εἰς τοῦ γενεράλη
Κρήτ. 2) Ραδιουργία Νάξ. ('Απύρανθ.): Καλὰ τὸ 'βαλες
κ' ἐὼν τ' ἀρξουχάλι σου. Χίλια 'αρξουχάλια βήκανε 'ς εὐτὴ ἀή
δουλειά.

ἀρήσιος ἐπίθ. Πελοπ. ('Αρκαδ. Οἶν. κ.ά.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀρέα.

1) 'Ο ἐκ δρυὸς προερχόμενος: 'Αρήσιο λαιοκόκκι (ἐλαιο-
κόκκι, καρπὸς δρυός). 2) 'Ο ἐκ δρυὸς κατεσκευασμένος:
Ραβδὶ ἀρήσιο.

-άρι (I) κατάλ. παραγωγικὴ κοιν. -άριν πολλαχ.
-άρ' βόρ. ἰδιώμ. καὶ Πόντ. -άρι Τσακων.

'Εκ τῆς ἀρχ. καὶ μεταγν. ὑποκοριστικῆς καταλ. -άριον,
οἶον: ἀνδράριον, ἀνθρωπάριον, ἀξινάριον, ζευ-
γάριον, ζωνάριον, κυνάριον, μαστάριον, ὀψά-
ριον, παιδάριον, ποδάριον, σιτάριον, τροπάριον,
φεγγάριον, χαλινάριον, χορτάριον κττ. Περί τῆς
γενέσεως αὐτῆς ἰδ. ΓΧατζιδ. Γλωσσολ. Μελέτ. 1, 218 κέξ.

Διὰ ταύτης σχηματίζονται οὐσιαστικά 1) 'Εξ οὐσια-
τικῶν δηλοῦντα ὅτι περίπου καὶ τὸ πρωτότυπον, οἶον:
βλαστός - βλαστάρι, δίσκος - δισκάρι, δοκός - δοκάρι, ζύμη - ζυ-
μάρι, θήκη - θηκάρι, θρεφτὸν - θρεφτάρι, θύμον - θυμάρι, ἴχνος
- ἄχνάρι, λύχνος - λυχνάρι πειτινὸς - πειτινάρι, πρίνος - πουρ-
νάρι κοιν. κόττα - κοττάρι Τσακων. 2) 'Εξ ἐπιρρημάτων
τοπικῶν ἰσοδυναμοῦντα περίπου πρὸς αὐτὰ οὐσιαστικο-
ποιημένα, οἶον: ἀποκάτω - ἀποκατάρι, ἀποπάνω - ἀποπανάρι.

-άρι (II) κατάλ. παραγωγικὴ κοιν. -άριν πολλαχ.
-άρ' βόρ. ἰδιώμ. καὶ Πόντ. -άρι Τσακων.

'Εκ τῆς μεταγν. καὶ μεσν. καταλ. -άριον, αὕτη δὲ ἐκ
τοῦ Λατιν. -arium, οἶον: armarium - ἀρμάριον, ca-
lendarium - καλανδάριον, cellarium - κελλάριον,
maxillarium - μαξιλλάριον, mularium - μου-
λάριον, panarium - πανάριον κττ. Ἰδ. ΓΧατζιδ.
Γλωσσολ. Μελέτ. 1, 218 κέξ., SPsaltes Grammat. byzant.
Chron. 279 καὶ ΠΦουρίκ. ἐν Λεξικογρ. 'Αρχ. 6 (1923) 421.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται οὐσιαστικά 1) 'Εξ ὀνομάτων
καὶ ρημάτων δηλοῦντα τὸ ὄργανον ἢ παρεμφερές τι, οἶον:
ἀγίασμα - ἀγιασματάρι, ἀθράκα - ἀθρακάρι, ἀλάτι - ἀλατάρι, ἀνα-

